

Määräaikojen laskemisen ajankohta

Maa- ja metsätalousministeriö viittaa ensinnäkin vastineessa s. 13 esitettyyn. Sen lisäksi ministeriö tuo esiin seuraavaa. Voimassa olevassa laissa ja kumotuissa rahoituslaeissa hoito- ja kunnossapitovelvoitteen alkamishetki kytkeytyy tuen loppuun maksamiseen. Tuen loppuun maksaminen on myös se ajankohta, jonka mukaan lasketaan siirtymäsäännöksissä mainitut tuen myöntämisen rajoitukset. Tuen loppuun maksamiseen liittyviä säännöksiä on seuraavissa kannustejärjestelmälakiehdotuksen pykälissä (punaisella loppuun maksaminen):

18 § Yksityistien perusparannusta koskevat tuen myöntämisen lisäedellytykset (2 mom.)

- ”Lisäksi tuen edellytyksenä on, ettei viimeisten 20 vuoden aikana ole rahoitettu yksityistielain tai yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukaisin varoin tien perusparannusta.”... ”Määräaika lasketaan rahoituksen **loppuun maksamisesta**.”

40 § Hoito- ja kunnossapitovelvollisuus (1-3 mom.)

- ”Taimikon ja nuoren metsän hoitoon tukea saanut yksityinen maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olevan alueen hoidosta ja kunnossapidosta viisi vuotta toimenpiteelle myönnetyn tuen **loppuun maksamisesta**. Terveyslannoitukseen, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemiseen, metsätien tekemiseen, metsäluonnon hoitoon tai kulotukseen tukea saanut yksityinen maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olleen alueen tai metsätien hoidosta ja kunnossapidosta kymmenen vuotta toimenpiteelle myönnetyn tuen **loppuun maksamisesta**.”..

”Hoito- ja kunnossapitovelvollisuuteen kuuluu:

1) taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen osalta, että metsikön jatkokehityksestä huolehditaan niin, ettei kohteelle ole tarpeen myöntää taimikon ja nuoren metsän hoitoon tukea ennen kuin viisi vuotta on kulunut myönnetyn tuen **loppuun maksamisesta**,”...

”Taimikon ja nuoren metsän hoitoon, terveyslannoitukseen, metsäluonnon hoitoon ja kulotuksen tukeen liittyvään hoito- ja kunnossapitovelvollisuuteen kuuluu, ettei yksityinen maanomistaja tee 1 momentissa tarkoitettuna viiden tai kymmenen vuoden ajanjaksona tuen **loppuun maksamisesta** toimenpiteen kohteena olevalla alueella uudishakkuita eikä sellaisia hakkuita, jotka eivät ole metsänkasvatuksen kannalta tarkoituksenmukaisia.”...

43 § Tukeen liittyvä tiedonantovelvollisuus (1 mom.)

- ...”Alkuperäiset tositteet ja 28 §:ssä tarkoitettut alkuperäiset allekirjoitetut selvitykset tulee säilyttää kymmenen vuotta tuen **loppuun maksamisesta**.”

45 § Tuen palauttaminen ja takaisinperintä (1 mom.)

- ...”Tuki, joka tulee valtionavustuslain 20 §:n nojalla palauttaa, tulee maksaa takaisin metsäkeskukselle. Jos tuki on maksettu useassa erässä, valtionavustuslain 24 §:ssä tarkoitettua korkoa palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle on maksettava tuen **loppuun maksamisesta** lukien.”...

58 § Voimaantulo (4-7 mom.)

- ”Sen estämättä, mitä 6 §:n 2 momentissa säädetään, taimikon ja nuoren metsän hoitoon voidaan myöntää 13 §:n nojalla tukea, jos kymmenen vuotta on kulunut samalla kohteella rahoitetun kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisen metsänuudistamisen **loppuun maksamisesta**. Taimikon ja nuoren metsän hoitoon ei voida tämän lain 13 §:n nojalla myöntää tukea, ellei samalla kohteella rahoitetun kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisen nuoren metsän hoidon tuen **loppuun maksamisesta** ole kulunut kymmentä vuotta. Taimikon ja nuoren metsän hoitoon ei voida myöntää tukea 13 §:n nojalla, ellei samalla kohteella rahoitetun kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) mukaisen nuoren metsän hoidon tuen **loppuun maksamisesta** ole kulunut kymmentä vuotta tai taimikon varhaishoidon tuen **loppuun maksamisesta** ole kulunut seitsemää vuotta.”

”Terveyslannoitukseen ei voida 14 §:n nojalla myöntää tukea, ellei samalla kohteella rahoitetun kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisen terveyslannoituksen tuen **loppuun maksamisesta** ole kulunut

20:ta vuotta tai kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain mukaisen terveyslannoituksen tuen **loppuun maksamisesta** ole kulunut kymmentä vuotta.”

”Suometsän hoitosuunnitelman laatimiseen tai suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemiseen ei voida 15 ja 16 §:n nojalla myöntää tukea, ellei kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisen kunnostusojituksen rahoituksen **loppuun maksamisesta** ole kulunut vähintään 20:tä vuotta tai kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain mukaisen suometsän hoidon tuen **loppuun maksamisesta** ole kulunut kymmentä vuotta.” ...

”Metsätien tekemiseen ei voida 17–19 §:n nojalla myöntää tukea, ellei kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisesta tiehankkeen rahoituksen **loppuun maksamisesta** ole kulunut vähintään 20:tä vuotta tai kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain mukaisen tiehankkeen tuen **loppuun maksamisesta** ole kulunut kymmentä vuotta. Tästä edellytyksestä voidaan kuitenkin poiketa, jos tien käyttö on olennaisesti muuttunut metsätalouden kuljetusten laajenemisen tai muuttuu arvioidun laajenemisen vuoksi taikka jos tie ei enää rakenteeltaan sovellu nykyisen puutavarankuljetuskaluston, hakkeenkuljetuskaluston tai työkoneiden kuljetuskaluston käyttöön. Lisäksi edellytyksenä on, että tien tekemisen tai sen perusparannuksen edellisen rahoituksen **loppuun maksamisesta** julkisin varoin on kulunut vähintään kymmenen vuotta.”

Hoito- ja kunnossapitovelvoite koskee vain rahoitusehdot täyttävää osaa toteutusilmoituksen kohteista. Jos ennen maksatusta tehtävässä tarkastuksessa ilmenee puutteita, jotka on korjattavissa, tulee metsäkeskuksen antaa kannustejärjestelmälain 44 §:n 2 momentin mukaan mahdollisuus korjata puutteet esimerkiksi harventaa taimikkoa lisää, jotta se täyttää puuston määrää koskevan vaatimuksen. Tällöin hoitotyö valmistuu vasta toteutusilmoituksen jättämisen jälkeen. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan on loogisempaa sitoa edellä mainittujen pykälien määräajat tuen loppuun maksamiseen kuin siihen, milloin maanomistaja on toimittanut toteutusilmoituksen metsäkeskukselle. Tuen loppuun maksaminen on samalla viesti siitä, että metsäkeskus on saanut tukiasiaassa kaikki tarvittavat selvitykset ja että asian käsittely on päättynyt. **Metsäkeskus hyväksyy tai hylkää toteutusilmoitukset kokonaan tai osittain ja siinä yhteydessä myös selviää, mitä alueita hoito- ja kunnossapitovelvoite koskee.** Toisin sanoen hoito- ja kunnossapitovelvoite ei ulotu kohteisiin, jotka eivät ole täyttäneet rahoitusehtoja. Ministeriö haluaa kiinnittää huomiota siihen, että maanomistajan tai metsäalan palvelun tarjoajan toimittamat ilmoitukset ja selvitykset rahoitettavan työn loppuunsaattamisesta eivät välttämättä aina pidä sisällään kaikkia tarvittavia tietoja, vaan metsäkeskus joutuu pyytämään lisätietoja. Näin ollen toinen vaihtoehto olisi se ajankohta, kun rahoitettavan työn loppuunsaattamisesta on metsäkeskukselle toimitettu hyväksyttävä selvitys. Hyväksyttävä selvitys ei siis välttämättä ole metsäkeskukselle toimitettu ensimmäinen toteutusilmoitus työn loppuunsaattamisesta. Maanomistaja tai toimija ei pysty arvioimaan etukäteen sitä, hyväksyykö ja missä ajassa metsäkeskus sille toimitetun toteutusilmoituksen. Ministeriö ei näe perusteita, että edellä mainittujen lakiehdotuksen pykälien määräaikojen alkaminen kytkettäisiin hyväksyttävän toteutusilmoituksen toimittamiseen, koska tuen loppuun maksaminen on yksiselitteisempi ajankohta. Maanomistajan tai toimijan toimittamaan toteutusilmoituksen ajankohtaan määräajan laskeminen ei voi perustua, koska hoito- ja kunnossapitovelvoite voi perustua ainoastaan metsäkeskuksen hyväksymään toteutusilmoitukseen. Kuten edellä todettiin, metsäkeskuksen hyväksyntä vasta ratkaisee hoito- ja kunnossapitovelvoitteen veloitteen kohteena olevan alueen. **Oikeudellisesta näkökulmasta on selvää, ettei hoito- ja kunnossapitovelvoite voi alkaa ennen kuin metsäkeskus on hyväksynyt toteutusilmoituksen ja veloitteen kohteena oleva alue on tiedossa.**

Ministeriö toteaa, että metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetussa laissa (1114/2020) määräajan laskemisaikajankohda on kytketty tuen loppuun maksamiseen. Ks. lain 19 §:n 3 mom. ja 20 §:n 3 mom.

Kun voimassa olevassa laissa ja kumotuissa rahoituslaeissa kannustejärjestelmälakiehdotusta vastaavien määräaikojen alkamisen ajankohta on tuen loppuun maksaminen, ei se ainakaan selkeytä asiaa maanomistajien, toimijoiden ja metsäkeskuksen näkökulmasta, jos uudessa laissa vastaavien määräaikojen alkamisaikajankohda olisikin muu ajankohta kuten esimerkiksi se, että metsäkeskus on hyväksynyt hankkeen toteutusilmoituksen.

MTK:n esityksessä perusteena määräajan laskemisen muuttamiselle oli se, ettei maanomistaja tiedä, milloin tuki on loppuun maksettu ja että tieto olisi vaikea saada metsäkeskuksesta selville. Maa- ja metsätalousministeriö on tästä eri mieltä kuten vastineestakin käy ilmi. Maanomistaja saa maksatusilmoituksen ja jos asiakirja olisi kadonnut, saa metsäkeskus aina selville ajankohdan metsäkeskuksesta kysymällä. Se ei edellytä hankenumeron muistamista.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että edellä olevin perustein hoito- ja kunnossapitovelvoite ei voi perustua maanomistajan tai toimijan ilmoitukseen. Ministeriön näkemyksen mukaan on vahvat perustelut sille, että hoito- ja kunnossapitovelvoite alkaa tuen loppuun maksamisesta.